

Desplaça't, però no contamines

Fid'activitats, propostes, xerrades, bones pràctiques i proves pilot. Set dies de reflexió, també, sobre la situació insostenible a què està abocant l'ús irracional i abusi de l'automòbil per a desplaçaments individuals i trajectes de curta distància, molts dels quals urbans. Una actitud creixent, que ha de trobar un fre per tal que les ciutats tornen a ser espais públics humanitzats i habitables.

La recentment finalitzada Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura (SMSS), que enguany portava per lema "carrers segurs per als nens", ha centrat la seua atenció en els més menuts i en els desplaçaments que diàriament aquests han de realitzar a la ciutat, essencialment en el camí cap a l'escola. L'objectiu ha estat reduir els riscos i perills que corren en el medi urbà. En aquest sentit, s'han dissenyat allò que s'anomenen "camins escolars", uns itineraris segurs cap a l'escola, que poden disposar d'una senyalització específica en punts clau com cruïlles i passos de vianants. Algunes poblacions han dut a terme experiències pilot per tal que acompanyar els xiquets a l'escola no represente utilitzar diàriament el cotxe, amb els consegüents embussos i col·lapses circulatoris que generen durant les hores d'entrada i eixida dels centres escolars. És el cas de Sant Cugat del Vallès, on el CEIP Collserola ha estrenat un camí escolar guiat per monitors i assistit per gent gran voluntària i membres de la Guàrdia Urbana.

Sabadell, per la seua banda, també ha anunciat per a l'any vinent el disseny de

camins escolars. Altres experiències engegades amb anterioritat han estat, durant aquesta setmana, exposades al públic: els camins escolars de Barcelona, als barris de Sant Andreu, la part esquerra de l'Eixample i Sant Antoni, o els de Tossa de Mar i Sant Feliu de Llobregat.

Els altres protagonistes. La gran protagonista en la pacificació del trànsit a les ciutats i en l'oxigenació d'aquestes és la bicicleta. Tot i que aquest any el debat s'ha centrat entorn de la seguretat dels xiquets, les plataformes en suport de la bicicleta a la ciutat han presentat, també, les seues propostes, entenent que aquesta modalitat de desplaçament compleix els requisits d'agilitat i autonomia que reclama el medi urbà. La bicicleta és silenciosa i no contaminant, pot combinar-se amb el metro, el tramvia i els ferrocarrils, és ràpida i idònia per a distàncies curtes en ciutats amb un clima benèvol, com poden ser la gran majoria de poblacions dels Països Catalans.

En aquesta línia, el passat dia 10 de novembre l'Intergrup de Suport a la Bicicleta del Parlament de Catalunya, dins del marc de la SMSS, signava una declaració la qual, sota el títol "Abans de tot, les persones", recollia un seguit de propostes i compromisos amb l'objectiu d'afavorir i facilitar anar a peu i amb bicicleta i, alhora, promoure el respecte i la tolerància entre vianants i ciclistes.

D'altra banda, la Comissió Institucional Promotora de la Setmana de la Mobilitat ha editat un catàleg amb quaranta propostes per a una mobilitat sostenible: des del desenvolupament de la xarxa de carrils-bici fins a la millora de l'accessi-

Una mobilitat sostenible, segura i eficaç ha de ser l'alternativa a l'ús irracional del motor. Aquest és l'espirit de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura, que ha tingut lloc entre els dies 8 i 14 de novembre a molts municipis de Catalunya.

Sis punts per entendre la mobilitat sostenible

Carrers per a vianants

L'ampliació de l'espai viari destinat als vianants fomenta la mobilitat a peu, afavoreix el contacte humà i crea espais en què les persones es poden desplaçar de forma més segura. En alguns casos, i en determinades hores del dia, anar a peu es converteix en un mitjà de desplaçament tan ràpid com el vehicle privat.

Camins escolars

El camí escolar pretén afavorir un accés segur i agradable d'anada i tornada de l'escola, i fer del carrer un entorn acollidor i formatiu per als nens que hi circulen, i, per extensió, per a totes les persones que s'hi desplacen. L'objectiu del camí escolar és convertir el trajecte d'anar a peu o en bicicleta a l'escola en una activitat quotidiana agradable, saludable i segura per tal que els xiquets i les xiquetes la puguin fer sols.

Ús racional del cotxe

Un ús racional del vehicle ha de tenir com a objectius principals reduir l'ocupació extensiva de l'espai viari públic per part dels vehicles a motor i disminuir les emissions contaminants i del soroll. Algunes solucions: el *car-pooling*, o compartir el vehicle amb altres persones que fan el mateix recorregut; i el *carsharing*, o cotxes de propietat col·lectiva.

El transport col·lectiu

L'existència d'una bona xarxa de transport públic garanteix el dret a la mobilitat universal, i sobretot de totes aquelles persones que no disposen d'un vehicle privat. El foment de la intermodalitat (o combinació de diversos mitjans de transport) és un aspecte clau per a un ús eficient del transport col·lectiu. Es pot practicar, per exemple, entre l'autobús i el tren o la bicicleta i el tren.

La bicicleta

El més eficient dels sistemes de desplaçament a la ciutat, fins i tot més que la mobilitat a peu. El progrés cap a un model de mobilitat urbana més pacífic, eficient i segur —és a dir,

més sostenible— implica considerar la bicicleta com un mitjà de transport urbà més, en igualtat de condicions amb la resta de vehicles i mitjans.

Control de gasos i sorolls produïts pels vehicles

Les emissions dels tubs d'escapament generen la major part de la contaminació atmosfèrica urbana i més d'una quarta

part de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, mentre que el trànsit produeix el 80% del soroll ambiental en determinades zones urbanes.

La contaminació acústica s'ha relacionat, concretament, amb les malalties cardiovasculars i amb la pèrdua d'oïda, així com també amb determinades alteracions del sistema nerviós (estrès, irritabilitat, tensió...), fatiga, insomni crònic, etc.

(Extret del catàleg *40 propostes per a una mobilitat local més sostenible*)

La Setmana de la Mobilitat Sostenible pretén...

Estimular un comportament ciutadà, en relació amb l'ús del vehicle, compatible amb el desenvolupament urbà sostenible; en particular, amb la protecció de la qualitat de l'aire, la prevenció d'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle i el consum racional dels recursos energètics.

Sensibilitzar el ciutadà sobre els impactes ambientals del transport i informar-lo sobre les seues diferents modalitats d'incrementar les oportunitats perquè els ciutadans puguen usar mitjans de transport alternatius al cotxe.

Redescobrir la ciutat, la seua gent i el seu patrimoni cultural, en un entorn saludable i relaxat.

Recursos a la xarxa:

www.diasensecotxes.org Pàgina oficial de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura a Catalunya

www.22september.org Pàgina oficial de la Setmana de la Mobilitat Sostenible a Europa

www.mobiitat.net Web de mobilitat de la Generalitat de Catalunya

www.tramvia.org Web no oficial del tramvia a Barcelona

www.iaptp.org Espai virtual de l'Associació per a la Promoció del Transport Públic

www.compartir.org Un lloc per a trobar gent que realitza el mateix trajecte en cotxe cap a la feina, la universitat, etc.

www.catalunyacamina.org Associació pels drets del vianant

www.bacc.info Bicicleta Club de Catalunya. Entitat que organitza cursos d'iniciació a la bicicleta i campanyes de promoció i difusió de la bicicleta a la ciutat

www.amicsdeibici.org La segona gran associació pel foment i la promoció de la bicicleta

El carrils-bici de les nostres ciutats tot sovint no són respectats. A més, cal ampliar els traçats per tal que cada dia més persones agafen la bicicleta.

bilitat a les persones de mobilitat reduïda, incrementar el control d'emissions, fomentar l'ús racional del cotxe, limitar la velocitat màxima o crear zones amb prioritat invertida. El text també inclou tot un seguit de mesures que han estat dutes a terme amb èxit a pobles i ciutats i que poden representar un bon menú d'idees per a altres poblacions que decidisquen apostar per una nova cultura de la mobilitat tan necessària com fonamental per a la salut de les ciutats, els ciutadans i el Planeta.

Eliseu T. Climent

Un observatori per a la mobilitat

El passat dia 8 de novembre es va presentar l'Observatori Català de la Mobilitat, impulsat pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques. El seu objectiu és analitzar la mobilitat de les persones i del transport de les mercaderies, dirigida a la sostenibilitat i la seguretat, i l'avaluació dels instruments de planificació i els seus efectes, mitjançant un recull de la informació més rellevant en matèria de mobilitat i el seu grau de sostenibilitat.

Entre els organismes col·laboradors destaquen l'Institut d'Estadística de Catalunya, el Departament de Medi Ambient i Habitatge, el Departament d'Interior, l'Autoritat del Transport Metropolità, el Departament de Treball i Indústria (mitjançant l'Institut Català de l'Energia) i el Ministeri de Foment.

Més informació a www.gencat.net/ptop/mobilitat/observatori/index.htm.